

HEADLINES

RADIO SHOW

TACKLING FASCINATING MODERN
CONTROVERSIES FROM
A HALACHIC PERSPECTIVE

with

DOVID LICHTENSTEIN

Anti-Semitism In America

Shiur# 570 | Aug 1st 2026

וכיתות הלומדים את הדף היומי מדי יום ביומו. אין להעריך את גודלו וערכו. את חשיבותו ואת שוויו של לימוד אלפי דפי גמרא בציבור בתהום של עמי-הארצות והבערות שאנו נתונים בו.

דעת

עד היכן היה מגיע רכושנו הרוחני אלמלא היינו מצרפים לחשבון, את רבע מיליון היהודים בערך. הלומדים את הדף היומי מעת הכנסיה הגדולה הראשונה עד עכשיו, כל אומה ולשון מונה את ימיה לשם איזה מאורע, ועם ישראל מונה את ימיו לפרשות השבוע. אין לנו שם מיוחד לציין את הימים, רק יום ראשון לפרשה זו, יום שני לפרשה זו. פירוש של דבר, שאנו מונים את ימינו לחוקי התורה. בזה אנו מבליטים ומדגישים. כי חיינו עומדים תחת ההנהלה של חוקי התורה ומשפטיה שניתנו לנו מסיני.

היום כשרבתה המינות והכפירה מתגברת, כשמלעיגים על דברי חכמים ומחרפים את קדושינו. עלינו להראות בשעה כזו, גלוי בפני העולם כולו, שחיינו נמצאים תחת השגחת התורה, לא רק התורה שבכתב אלא גם התורה שבעל-פה הינה לנו לקו ולמשקולת, הן בחיינו הפרטיים והן בחיינו הציבוריים. זה פירוש ומשמעותו של הדף היומי.

יותר ממקרה גרידא הוא, שדווקא יום פתיחת הכנסיה הגדולה, חל בו הסיום של הדף היומי על מסכת זבחים. המאמר האחרון במסכת זו (דף קי"ט ע"א) אומר: "כי לא באתם אל המנוחה ואל הנחלה (דברים י"ב, ט). מנוחה - זו מנוחת הארון. נחלה - זו מנוחת עולמים". מנוחת הארון צריכה ללכת שלובת-יד עם נחלת עולמים. היהדות תוכל לזכות לנחלת עולמים רק בזמן שהיא תדאג כראוי גם כן בעד מנוחת הארון.

אלו קרעים שאינם מתאחים: ערי יהודה שנחרבו. בית המקדש שנחרב וספר תורה שנשרף. בלב קרוע ושותת דם עלינו כאן להזכיר ולהספיד את כל שלושת הקרעים הללו ביחד שאירעו באחרונה בארצנו הקדושה.

ערי יהודה שנחרבו - כמה מושבות. ישובים וקיבוצים נחרבו ונהרסו ע"י הפרעות.

בית מקדש שנחרב - השריד האחרון של מקדשנו, הכותל המערבי, רוצים לשלול אותו מאתנו, חוסמים בפנינו את הדרך אליו למען שפוך לבנו ודמעותינו לפני אבני קודש הללו.

ספר תורה שנשרף - אלו בחורי-חמד משיבת חברון שנהרגו ונפצעו, לא רק גופים ישראלים נאבדו לעם ישראל באבדן הבחורים הקדושים האלה. אלא ספרי תורה נשרפו עמם. כי הם עלולים היו להאיר את חשכת העולם בתורתם והתנהגותם.

* * *

ארבע ההפטרות של נחמה הן: **נחמו נחמו עמי** (ישעי' מ, א). ותאמר ציון עזבני ה' וד' שכחני (ישעי' מ"ט, י"ד). עניה סוערה לא נוחמה (ישעי' נ"ד, י"א), אנכי אנכי הוא מנחמכם (ישעי' נ"א, י"ב). הילקוט מוסר לנו: בשעה שהקדוש ברוך הוא הגלה את ישראל

לבין האומות. הקהיל את כל האומות אליו ויאמר אליהם. אני מוסר לכם את בני. בני ישראל, ואני מבקשכם, כי מעת לעת תנחמו את בני מיגונם וצערם. כששמעו ישראל את הדבר הזה וישאו את קולם ויבכו. למי אתה מוסר אותנו ומי ינחם אותנו? השיב להם הקדוש ברוך הוא עשיתי זאת רק בעבור נסותכם, אם תתרצו להיות מנוחמים מידי אומות העולם. עכשיו שאני רואה שאתם מוותרים על נחמה זו. אז אנכי בעצמי אנהם אתכם. ע"כ דברי חז"ל.

זה פשוטן של ארבע ההפטרות הללו: נחמו נחמו עמי - אומר הקדוש ברוך הוא להאומות, מבקשת כנסת ישראל ובוכה: ותאמר ציון עזבני ה' וה' שכחני, אתה רוצה שאומות זרות ועמים נכרים ינחמו אותנו? - משיב להם הקדוש ברוך הוא: עניה סוערה לא נוחמה. אם אינכם רוצים להתנחם מידי האומות והעמים ודורשים אתם ממני שאני אנהם אתכם, אמלא איפוא את בקשתכם: אנכי אנכי הוא מנחמכם.

לא פעם בגלותינו ניסו העמים, לפנים, לנחם אותנו מיגוננו. גם במחננו אנו לא חסרו מסיתים ומפתים המוכנים להתנחם בידי העמים ולהניח את גורלנו בידיהם הם, אבל אנחנו בוכים וצועקים: עזבני ה'. ה' שכחני. ומתחננים אנו מלפני השם יתברך שישבינו במהרה: אנכי אנכי הוא מנחמכם!

* * *

מדבריו בחגיגת פיוס מסכת יבמות בוורשה

"תניא אמר רבי גמליאל, פעם אחת הייתי מהלך בספינה וראיתי ספינה אחת שנשברה, והייתי מצטער על תלמיד חכם שבה, ומנו? רבי עקיבא. וכשעליתי ביבשה בא וישב ודן לפני בהלכה, אמרתי לו: בני מי העלך? אמר לי: דף של ספינה נזדמן לי, וכל גל שבא עלי נעניתי לו ראשי!" (יבמות קכ"א. - דף הסיום)

תקופה זו, בה חיו ופעלו התנאים הקדושים האלה, נחשבת כאחת התקופות הקשות ביותר בחיי האומה הישראלית. בה אבדה היהדות את עצמאותה המדינית ומרכזת הרוחני, מלכות הרשעה גזרה עליה גזירות שלא יכלה לעמוד בהן. גדולי האומה התאספו לטכס עצה איך להציל את האומה מאבדון רוחני, ולהציל את הספינה הישראלית מטביעה.

רבי עקיבא הקהיל קהילות ולימד תורה ברבים, עד שהצליח להחזיר את עטרת התורה ליושנה, ולהעמיד עשרים וארבע אלף תלמידים.

רבי גמליאל בראותו, כי למרות הכל, עומדת היהדות על קרקע מוצקת, ביקש לדעת את הסוד הגדול של רבי עקיבא, איך ובמה הצליח להעלות את קרנה של התורה? ועל כן